

Lärarhandledning:
Kolonialismens Historia
Koloniernas födelse & Världsimperium

Författad av Jenny Karlsson

Artikelnummer: T42716 / T42816

Ämnen: Historia

Målgrupp: Grundskola 7-9, Gymnasium

Speltid: 15 min / 12 min

Produktionsår: 2016

Kunskap & Upplevelse
Film i undervisningen

INNEHÅLL:

Centralt innehåll

- Det centrala innehåll från LGR 11 och LGY 11 som matchar filmen.

Kunskapskrav

- De kunskapskrav du kan jobba mot med utgångspunkt i filmen.

Frågebanken

- Olika typer av frågor att jobba med i helklass, i grupp eller individuellt.

Övningsbanken

- Länkar och övningar som hjälper dig att jobba vidare med filmens innehåll.

Centralt innehåll som kan kopplas till filmen.

Historia, åk 7-9:

- Den europeiska dominansen, imperialism och kolonialism.
- Exempel på hur 1800- och 1900-talet kan avläsas i våra dagar genom traditioner, namn, språkliga uttryck, byggnader, städer och gränser.
- Hur historia kan användas för att förstå hur den tid som människor lever i påverkar deras villkor och värderingar.

Historia 1a1:

- Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välstånd, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter, jämställdhet, kolonialism, diktaturer, folkmord och konflikter.

Historia 1b:

- Samma som 1a1 samt långsiktiga historiska perspektiv på förändrade maktförhållanden och olika historiska förklaringar till dem.
- Olika historiska frågeställningar och förklaringar kring långsiktiga historiska förändringsprocesser som speglar både kontinuitet och förändring, till exempel befolkningsutveckling, statsbildning, jordbrukets utveckling och olika syn på människors värde, på makt och på könsmonster.

Kunskapskrav som kan kopplas till innehållet:**Historia åk 9:**

Eleven har kunskaper (*grundläggande, goda, mycket goda*) om historiska förhållanden, skeenden och gestalter under olika tidsperioder och kan visa det genom att föra resonemang om orsaker till och konsekvenser av samhällsförändringar och människors levnadsvillkor och handlingar. Dessutom förklarar eleven hur människors villkor och värderingar kan påverkas av den tid de lever i. Eleven kan använda historiska begrepp (*i huvudsak, relativt väl, väl*) i sina resonemang.

Historia 1a1, 1b:

Eleven kan redogöra (*översiktligt, utförligt, utförligt och nyanserat*) för förändringsprocesser, händelser och personer under olika tidsperioder samt för olika tolkningar av dem. Dessutom kan eleven redogöra (*översiktligt, utförligt, utförligt och nyanserat*) för förloppen av förändringsprocesserna och händelserna samt deras orsaker och konsekvenser.

Eleven ger exempel på några enskilda personer och förklarar (*översiktligt, utförligt, utförligt och nyanserat*) deras betydelse för olika skeenden. Eleven ger exempel (*enkla, komplexa*) på, och förklarar samband (*översiktligt, utförligt, utförligt och nyanserat*) mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden. Dessutom kan eleven dra några slutsatser (*enkla, välgrundade, välgrundade och nyanserade*) om vad skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden kan ha för betydelse för framtiden.

Frågebanken

— *Del 1: Koloniernas födelse*

- Av vilken inledning inleddes kolonialismen redan flera hundra år innan Kristi födelse?
- Vilka var de och vart gav de sig av? Hur gick det?
- Ett till sjöfararfolk koloniserade tidigt runt Medelhavet, vilka?
- Vad betyder ordet koloni? Vilket språk kommer det av?
- Vilka spår av nordisk kolonisering ser vi än idag?
- Vilka var stora kolonizatörer under 1000- och 1100-talet?
- Vilka spår av det syns än idag?
- Vad hade upptäcktsresorna för betydelse för koloniseringen?
- Vem var Vasco da Gama? Vad betydde han för portugisernas kolonisering?
- Varför blev Brasilien en sådan bra koloni för Portugal?
- Var erövrade spanjorerna stora landområden? Varför besegrades indianbefolkningarna relativt lätt?
- Vad hände med Inkariet och Mayafolkets civilisation? Varför blev det så, tror du?
- Vilka spår är mycket vanliga att se idag i de länder som varit koloniserade?
- Varför blev det konkurrens om kolonierna på 1600-talet?
- Vad var en stor anledning till att de Europeiska länderna ville ha kolonier?
- Beskriv triangelhandel!
- Varför ville man så gärna försvara sina kolonier och gärna utöka dem?
- Vilka var de stora kolonialmakterna i Europa? Varför?
- Varför gjorde kolonisterna i Nordamerika uppror? Vad blev följden av upproret?
- Varför talar idag den vita befolkningen i Sydafrika två språk?
- Får man kolonisera?
- Tänk dig in i de koloniserade ländernas perspektiv? Hur känns det? Vad tänker du?

Frågebanken

— Del 2: Världsimperium

- Vad övergick under 1800-talet den tidiga kolonialismen i?
- Vad innebar imperialismen? Vad ville de europeiska länderna nu göra?
- Hur såg man på de andra länderna? Varför tror du man såg på det viset?
- Hur tror du länderna som blev koloniserade såg på européerna?
- Varför hade de europeiska länderna så stort övertag gentemot de andra länderna?
- Varför hade den industriella revolutionen stor betydelse i sammanhanget?
- Varför var imperialisterna så hänsynslösa? Tror du alla i Storbritannien höll med? Varför blev det inga protester?
- Var erövrade den Frankrike stora områden?
- Hur tycker du man i Europa såg på övriga världen under den här tiden?
- Vad var det för speciellt med Belgiska-Kongo?
- Hur såg det ut i världen när imperialismen kulminerade?
- Hur fick man imperialismen att legitimeras? Vad tycker du om det? Finns det spår av det här synsättet idag tycker du?
- Vad hände under 1920- och 30-talet? Vad uppstod till följd av det?
- Finns det kolonier kvar idag?
- Varför blev Sverige ingen stor kolonialmakt?
- Under vilket århundrade avskaffade Sverige slaveri och slavhandel?
- Hur tror du kolonialism och imperialism har påverkat de länder som blev erövrade? Tror du de är påverkade än idag? Tror du allt detta har någon betydelse för framtiden, både i de länder som blev erövrade och de som erövrade?
- Tror du att något liknande kan hända igen i framtiden? Varför? Varför inte?
- Hur ser maktbalansen i världen ut idag?
- Hur kan vi veta så mycket om den här tiden? Vilka har berättat? Vad finns det för källor?

Övningsbanken

1. Red ut begreppen.

- Diskutera tillsammans om vad det är för skillnad på kolonialism och imperialism?

2. Diskutera: Vad var anledningen till debatten om Tintin-böckerna?

- Hur kunde de skrivas? Varför skrev författaren som han gjorde? När skrevs de? Tycker du författaren gjorde rätt? Varför var Tintin i Kongo?

3. Låt eleverna föreställa sig att de är en kolonist och:

- Skriv ett brev hem och berätta om dina upplevelser i det ”nya” landet. Ta andra perspektivet och låt eleverna föreställa sig att de blir koloniserade och:
- Skriv ett brev och berätta vad det är som händer i ditt land och hur du upplever det.

4. Använd den interaktiva kartan och ta reda på vad det talas för språk i världens länder.

<http://eurotalk.com/sv/map>

- Diskutera vad det har med kolonialismen att göra. Gör tabeller och diagram.

5. Tänk om Kolonialism och Imperialism aldrig funnits. Hur hade världen då sett ut idag?

- Diskutera olika scenarion och/eller gör som skrivuppgift.

Mer om:

Imperialism och kolonialism genomgång

<https://www.youtube.com/watch?v=rNB6gVOIgTQ>

Imperialismen - begreppet och följder

<https://www.youtube.com/watch?v=Y8DqUXF4DIw>

SO-rummet kolonialism

<http://www.so-rummet.se/search/site/kolonialism>

SO-rummet Imperialism

<http://www.so-rummet.se/search/site/imperialism>